

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen

06. juni 2005

Folketinget
Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri,
Christiansborg
1240 København K.

Dato:
Kontor: Civilkontoret
Sagsbeh.: Rikke Søgaard Berth
Sagsnr.: 2005-154-0020
Dok.: RSB40383

+ bilag

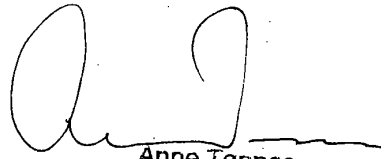
Udvalget for Fødevarer, Landbrug og
Fiskeri (2. samling)
FLF alm. del - svar på spm. 155
Offentligt

Afsendt med
E-Post 6/6-05

* I fortsættelse af samrådet i Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri den 1. juni 2005 (samrådsspørgsmål Z, Æ og Å (FLF alm. del) sendes vedlagte talepapirer, som dannede grundlag for den mundtlige besvarelse af samrådsspørgsmålene.

Endvidere vedlægges - som aftalt under samrådet - politiets manual om behandling af dyreværnssager fra maj 2004.

Lene Espersen

Anne Tønnes

*NOTE (FLF-sekr).

Omdeles særskilt som FLF alm. del -
svar på spm. 164

**Politiets behandling
af dyreværnssager**

Forord

Denne manual er en vejledning til politikredsene om behandling af dyreværnsager.

Vejledningen er udarbejdet i maj 2004 af en arbejdsgruppe nedsat af Politimesterforeningen. Dens formål er at give politikredsene en orientering om, hvorledes sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen bør behandles, såvel i den indledende som i den efterfølgende fase.

Vejledningen bygger på gældende regler og på de praktiske erfaringer, som arbejdsgruppen har indhentet fra politiet, anklagemyndigheden og fødevaremyndighederne.

Vejledningen er ikke udtømmende. Ved behandlingen af konkrete sager må politikredsene inddrage aktuelle love, bekendtgørelser og cirkulærer og cirkulæreskrivelser, fortolkningsbidrag fra andre myndigheder samt forskrifter fra Rigsadvokaten.

Maj 2004

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1 – Behandling af anmeldelser	side	3
1.1 Sager om landmænds dyr/besætninger	side	3
1.2 Sager om dyr hos private, dyrehandlere, zoo'er m.v	side	7
1.3 Sager fra slagterier	side	7
1.4 Sager om transport af dyr	side	8
1.5 Værneting for efterforskning og tiltale.....	side	10
Kapitel 2 – Efterbehandling af anmeldelsessager.....	side	13
2.1 Administrative pålæg	side	13
2.2 Den strafferetlige vurdering af sagen	side	18
2.3 Rettighedsfrakendelse	side	20
2.4 Konfiskation af køretøj	side	21
2.5 Tvangsfjernelse af dyr efter en frakendelsesdom.....	side	21
Kapitel 3 – Indberetning, underretning, opfølgning	side	23
3.1 Indberetning/underretning om sagens afgørelse	side	23
3.2. Opfølgning / kontrol af meddelte pålæg.....	side	23
Kapitel 4 – Henvisninger til lovgivning m.v.....	side	25
4.1 Dyreværnsloven	side	25
4.2 Lovgivning vedrørende <u>transport af dyr</u>	side	25
4.3 Lovgivning vedrørende <u>flere dyrearter</u>	side	26
4.4 Lovgivning vedrørende <u>svin</u>	side	27
4.5 Lovgivning vedrørende <u>kvæg</u>	side	28
4.6 Lovgivning vedrørende <u>fjerkræ</u>	side	28
4.7 Lovgivning vedrørende <u>hunde og katte</u>	side	29
4.8 Lovgivning vedrørende <u>andre dyr</u>	side	29

Kapitel 1

Behandling af anmeldelser

1.1 Sager om landmænds dyr/besætninger.

1.1.1 Anmeldelser fra dyrlæger.

Dyrlægers forpligtelser

Efter dyreværnslovens § 20 har en dyrlæge, der bliver bekendt med, at et dyr behandles uforsvarligt, pligt til at anmelde forholdet til politiet. Det gælder dog ikke, hvis forholdet ikke er groft og i øvrigt straks rettes. Det betyder, at politiet typisk ikke vil modtage anmeldelser fra dyrlæger, som nok vurderer, at en landmand har behandlet dyr uforsvarligt, men som samtidig sikrer sig, at landmanden straks retter for sig.

Pligten efter § 20 påhviler såvel privat praktiserende dyrlæger, som på landmandens eget initiativ tilser besætninger, som ansatte dyrlæger i fødevarerregionerne og Fødevedirektoratet og privatpraktiserende dyrlæger, der af Fødevedirektoratet er bemyndiget til at foretage kontrol af dyrs velfærd, jfr. § 24 a, stk. 5.

For de sidstnævnte gælder særligt, at politiet efter anmodning om nødvendigt skal yde bistand til foretagelsen af deres kontrolopgaver, jfr. § 24 a, stk. 5. Politiets bistand svarer til den bistand, politiet efter andre særlove skal yde offentlige myndigheder ved kontrol med særlovens overholdelse. Politiets tilstedeværelse efter anmodning fra andre offentlige myndigheder forudsætter ikke, at der er en forhåndsformodning om, at loven er overtrådt.

Politiets opgaver

Hvis en dyrlæge telefonisk eller skriftligt anmoder om politiets tilstedeværelse, inden han skal foretage tilsyn eller behandling af dyr i en besætning, er grunden typisk, at han formoder, at der vil blive konstateret overtrædelser af dyreværnsloven, og at han ikke selv kan formå landmanden til at lovliggøre

forholdet. Derfor bør politiet komme til stede efter nærmere aftale med dyrlægen om tid og sted.

Hvis en dyrlæge, under et tilsyn, henvender sig til politiet og anmelder, at dyr behandles uforsvarligt, bør politiet også komme til stede.

I begge tilfælde skyldes politiets tilstedeværelse en anmeldelse om formodet strafbart forhold.

Hvis landmanden ikke frivilligt accepterer, at politiet – og dyrlægen – besigtiger stalde m.v., bør retsplejelovens ransagningsregler iagttages. Ganske vist siger dyreværnslovens § 24, at politiet til enhver tid har adgang uden retskendelse til et dyrehold, hvis det skønnes nødvendigt, men denne regel giver ikke ret til at fravige retsplejeloven i tilfælde, hvor politiet agter at tilse dyrehold, hvis der er mistanke om strafbart forhold.

Såfremt besætningen er undergivet specielle sikkerhedsmæssige forholdsregler (SPF-besætninger m.v.), bør politiet iagttage de regler for adgang til sådanne besætninger, som dyrlægen og landmanden oplyser.

Optagelse af anmeldelse

Når politiet kommer til stede, og dyrlægen tilkendegiver overfor politiet, at dyreværnsloven er overtrådt, optager politiet anmeldelsesrapport om overtrædelse af dyreværnsloven. Såfremt en dyrlæge fra fødevarerregionen eller –direktoratet samtidig konstaterer overtrædelse af andre regler, som fødevarerregionen selv kan påtale, bør det aftales, at politiet ikke umiddelbart optager anmeldelsesrapport vedrørende sådanne overtrædelser, og at fødevarerregionen snarest sender særskilt anmeldelse til politiet herom.

Der bør til bevissikring optages fotos af forholdene efter nærmere aftale med dyrlægen, som samtidig anmodes om at skrive og sende en dyrlægefaglig erklæring om forholdene. Der foretages sædvanlige afhøringer på stedet.

Hvis dyrlægen vurderer, at dyr behandles uforsvarligt, og landmanden ikke umiddelbart vil eller kan følge dyrlægens henstillinger, bør dyrlægens anbefalinger om nødvendige tiltag skrives ind i politiets rapport med henblik på, at politimesteren med hjemmel i § 21, stk. 1 efterfølgende kan give den

ansvarlige pålæg om dyrets eller dyrenes behandling – sideløbende med stillingtagen til, om tiltale bør rejses.

Behandling/aflivning af syge dyr

Hvis et dyr er så tilskadekommet eller så sygt, at det ikke kan helbredes, og hvis det vil medføre unødigt lidelse at lade det leve, skal dyrlægen efter § 20, stk. 2 opfordre den ansvarlige til at lade dyret aflive.

Begrebet "den ansvarlige" omfatter dyrets ejer, men kan også omfatte enhver anden, der i den konkrete situation har ansvaret for, at dyret behandles omsorgsfuldt, jfr. § 2. Det gælder således også dyrehandlere, dyreformidlere, dyreinternater, transportører m.fl. Særligt hvad angår børn henvises til lovens § 30.

Nægter den ansvarlige at følge en opfordring fra dyrlægen, kan dyrlægen selv aflive dyret, hvis dyret lider så alvorligt, at det bør aflives straks. Derimod kan dyrlægen ikke give den ansvarlige pålæg om behandling af syge dyr, som ikke straks bør aflives. Det kan derimod politimesteren, jfr. nedenfor.

Hvis dyrlægen vurderer, at det ikke er påkrævet at aflive dyret straks, men at dyret vil lide unødigt, hvis den ansvarlige ikke afliver det, skal han indberette forholdet til politimesteren, som efter § 21, stk. 1 kan give den ansvarlige pålæg om behandling eller aflivning af dyret.

Politimesterens pålæg skal som udgangspunkt gives skriftligt med frist, og der skal gives den ansvarlige lejlighed til at udtale sig, inden politimesteren træffer afgørelse. Hvis det – ud fra dyrlægens vurdering - er nødvendigt at afværge en væsentlig lidelse for dyret, kan reglen om skriftlighed og retten til at udtale sig fraviges.

Det betyder, at hvis dyrlægen skønner, at dyret er sygt eller kommet uhelbredeligt til skade, og det lider væsentligt, men dyrlægen ikke selv har medbragt udstyr til aflivning af dyret, så kan det tilstedeværende politi pålægge den ansvarlige at aflive dyret straks. Hvis den ansvarlige ikke efterkommer et sådant pålæg om aflivning, skal politimesteren – og i så fald det tilstedeværende politipersonale - efter § 22, stk. 1, 2. pkt. sørge for, at dyret

aflives, hvilket typisk kan udføres af en praktiserende dyrlæge, som politiet tilkalder.

I mindre alvorlige tilfælde, hvor aflivning på stedet ikke skønnes påkrævet af dyrlægen, kan politimesteren efter § 21, stk. 1 give den ansvarlige specifikke pålæg om dyrs behandling. Sådanne pålæg bør som hovedregel gives skriftligt, efter at den ansvarlige har haft mulighed for at udtale sig, og med frist for efterkommelse. Det betyder, at pålæg om behandling af syge dyr som hovedregel ikke behøver blive meddelt af politipersonalet på stedet, men først efter nærmere juridisk vurdering i politikredsen.

1.1.2 Anmeldelser fra borgere, herunder medlemmer af dyreværnsforeninger.

Modtagelse af anmeldelser

Sådanne anmeldelser skal behandles som alle andre anmeldelser om muligt strafbare forhold, jfr. retsplejelovens § 742, uanset om anmeldelserne indgår telefonisk, personligt eller skriftligt. Det betyder, at politiet ved modtagelse af anmeldelsen skal vurdere, om der er en rimelig formodning om, at der er begået et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige. Medmindre politiet finder, at anmeldelsen straks kan afvises, bør politiet snarest muligt besigtige stedet, hvor det anmeldte forhold har fundet eller finder sted.

Politiets opgaver

Hvis politiet ved besigtigelsen vurderer, at der ikke foreligger en overtrædelse af dyreværnsloven, skal anmelderen underrettes om, at politiet ikke foretager videre, jfr. retsplejelovens § 749, stk. 1.

Hvis politiet omvendt vurderer, at der kan foreligge en overtrædelse af dyreværnsloven, bør politiet rekvirere en dyrlæge til at foretage en dyrlægefaglig vurdering. Sagen behandles herefter som beskrevet ovenfor under afsnit 1.

Politiet bør som hovedregel anmode fødevareregionen om dyrlægefaglig bistand. Såfremt fødevareregionen skønner det forsvarligt, kan politiet i stedet anmode en lokal dyrlæge om at komme til stede. Politiet må i den forbindelse

sikre sig, at pågældende lokale dyrlæge ikke står i et sådant afhængighedsforhold til pågældende dyreejer/-holder, at der kan sås tvivl om dyrlægens habilitet.

1.2 Sager om dyr hos private, dyrehandlere, zoo'er m.v.

1.2.1 Anmeldelser fra dyrlæger.

Sådanne anmeldelser behandles efter de anvisninger, der er givet ovenfor under 1.1.1.

Det bemærkes særligt, at dyrehandler og zoologiske haver efter gældende bekendtgørelser skal tilses jævnligt af dyrlæger. Såfremt en dyrlæge i den forbindelse anmelder en formodet overtrædelse af dyreværnsloven til politiet, bør politiet efter stedfunden efterforskning vurdere, såvel om overtrædelsen kan medføre strafferetlig sanktion, som om overtrædelsen bør føre til godkendelsesmæssige konsekvenser.

1.2.2 Anmeldelser fra borgere, herunder medlemmer af dyreværnsforeninger.

Sådanne anmeldelser behandles efter de anvisninger, der er givet ovenfor under 1.1.2, og med iagttagelse af de overvejelser, som er nævnt under 1.2.1.

1.3 Sager fra slagterier.

1.3.1 Modtagelse af anmeldelser.

Sådanne sager drejer sig oftest om, at dyr ved ankomst til slagteri er fundet syge eller skadede, på grund af sygdom eller skader opstået inden eller under transporten. Sagerne handler ofte om overtrædelse af bekendtgørelserne om transport, men kan tillige vedrøre en materiel overtrædelse af dyreværnsloven eller af bekendtgørelse nr. 1037 af 14.12.1994 om slagtning og aflivning.

Sagerne fremkommer helt typisk i form af skriftlige anmeldelser fra fødevareregionen, og de indeholder en dyrlægefaglig beskrivelse og vurdering, vedlagt dokumentation i form af diverse data vedrørende leverandør og

transportør, fotos, eventuel obduktionserklæring m.v. Anmeldelserne vil som hovedregel være udarbejdet efter en skabelon, som Fødevarerdirektoratet har stillet til rådighed for fødevarerregionerne.

1.3.2 Politiets opgaver.

Der er som udgangspunkt ikke behov for, at politiet foretager nærmere undersøgelser på slagteriet, hvor den formodede overtrædelse af dyreværnsloven og/eller transportreglerne er konstateret.

Heller ikke afsendelsesstedet behøver i sager om enkeltstående overtrædelser som udgangspunkt undersøges nærmere. Såfremt fødevarerregionen eller politiet har kendskab til tidligere overtrædelser på afsendelsesstedet, eller der er konkret formodning om yderligere overtrædelser, bør det efter drøftelse med fødevarerregionen overvejes at undersøge forholdene på afsendelsesstedet nærmere.

Politiets efterforskning kan som udgangspunkt indskrænkes til afhøringer af dem, der kan sigtes for overtrædelser. Det drejer sig om leverandøren, transportøren og chaufføren. For så vidt angår transportøren bør afhøringen navnlig afdække, hvorledes pågældende – person eller selskab – har instrueret chaufføren om reglerne om transport.

1.4 Sager om transport af dyr.

1.4.1 Modtagelse af anmeldelser.

Sådanne sager drejer sig om, at dyr er transporteret i strid med gældende bekendtgørelser om dyretransport. Sagsområdet varetages operativt overvejende af rigspolitiets færdselspoliti, og anmeldelsessager vil typisk indgå skriftligt og være fuldt oplyst, inklusive rapporter med afhøring af dem, der er sigtet for overtrædelser af bekendtgørelserne om transport af dyr. Der vil derfor som hovedregel ikke være behov for, at politikredsen efter modtagelse af færdselspolitiets skriftlige anmeldelse foretager yderligere undersøgelser, inden anklagemyndigheden afgør tiltalespørgsmålet. Politikredsen bør dog

undersøge, om de muligt strafansvarlige tidligere er straffet for ligeartede overtrædelser, da gentagne overtrædelser kan medføre skærpet straf.

1.4.2 Politiets opgaver.

I visse særlige tilfælde sker det, at færdselspolitiet konstaterer så alvorlige overtrædelser af transportreglerne, at fortsat transport af dyr bør forbydes af dyrevelfærdsmæssige grunde. Det kan skyldes, at der er markant for mange dyr til stede i vogntoget, at dyr i vogntoget er udsat for væsentlig lidelse på grund af alvorlige mangler i vogntogets indretning eller faciliteter, eller at dyr af andre grunde lider væsentligt. I så fald vil politiet eller fødevaremyndighederne i den kreds, hvor overtrædelserne er konstateret, skulle træffe afgørelse om, hvorvidt transporten kan fortsætte, eller om der skal ske midlertidig opstaldning af for mange dyr eller træffes afgørelse om behandling, eventuelt aflivning, af syge dyr.

Der er lovmæssigt forskel på, om politiet eller fødevareregionen har retten til at meddele pålæg:

Ved transporter af levende dyr i en afstand op til 50 km., transporter i ikke-kommercielt øjemed, transporter af enkeltdyr samt transporter til sommergræsning gælder Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 med senere ændringer. Denne bekendtgørelse har ikke selvstændig straffebestemmelse. Straf m.v. for overtrædelse af bekendtgørelsen fastsættes efter dyreværnsloven.

Det betyder, at det er politimesteren, som, jfr. dyreværnslovens § 21, stk. 1, kan meddele pålæg i sager, hvis dyr behandles uforsvarligt.

Sådan beslutning bør bero på en dyrlægefaglig vurdering. Politiet bør derfor i sådanne særlige tilfælde anmode fødevareregionens veterinærafdeling om at komme til stede og vurdere, om fortsat transport er dyrevelfærdsmæssigt forsvarligt.

Veterinærafdelingens dyrlæge kan selv, i nødvendigt omfang, aflive dyr, som er tilskadekomne eller syge, og som vil lide unødigt alvorligt, hvis den ansvarlige ikke selv afliver dyret, jfr. § 20, stk. 3.

I øvrigt kan dyrlægen give anvisninger til politiet om dyrenes behandling, og sådanne anvisninger kan, hvis dyr behandles uforsvarligt, medføre pålæg til den ansvarlige fra politimesteren efter § 21, jfr. ovenfor under 1.1.4. Den ansvarlige for så vidt angår transporter af dyr er i første række chaufføren, som efter bekendtgørelserne har et selvstændigt ansvar for overholdelse af bekendtgørelserne og dyreværnsloven. – Der henvises i øvrigt til kapitel 2.1 om administrative pålæg.

Ved kommercielle transporter af mere end ét dyr i en afstand af over 50 km, gælder Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 med senere ændringer. Efter bekendtgørelsens § 44, stk. 1, er det Fødevarerdirektoratet, som kan meddele påbud til en transportør om at træffe afhjælpeforanstaltninger, som findes nødvendige for at sikre dyrenes velfærd. Direktoratet kan lade de nødvendige foranstaltninger gennemføre for den ansvarliges regning.

Såfremt direktoratet vurderer, at der tillige foreligger en overtrædelse af dyreværnsloven, kan påbud meddeles af politimesteren, jfr. ovenfor.

1.5 Værneting for efterforskning og tiltale.

1.5.1 Efterforskning.

Efter retsplejelovens § 742 indgives anmeldelser til politiet i den politikreds, hvor den strafbare handling er begået. Sagen efterforskes og efterbehandles således almindeligvis af politiet ved gerningsstedets værneting.

1.5.2 Tiltalerejsning generelt.

De nærmere regler om værneting for tiltale i politisager er givet ved Justitsministeriets cirkulære nr. 50 af 25. marts 1965, der fortsat er gældende, selv om begrebet politisager er udgået af retsplejeloven.

Efter cirkulærets § 1, stk. 4, rejses tiltale i politisager ved sigtedes hjemting.

Dog følger det af cirkulærets § 1, stk. 1, at tiltale rejses ved gerningsstedets værneting, når

1. sigtede bor, opholder sig eller har arbejdssted i en retskreds, der har tingsted i samme by som gerningsstedet værning,
2. der i sagen skal afhøres vidner, der bor, opholder sig eller har arbejdssted i gerningsstedets retskreds eller i en retskreds, der har tingsted i samme by som gerningsstedets værning,
3. kendskab til de stedlige forhold eller besigtigelse af gerningsstedet skønnes af betydning for sagens behandling,
4. særlige grunde i øvrigt taler for at benytte dette værning.

Såfremt flere personer med forskelligt hjemting er sigtet i samme sag, rejses tiltale ved gerningsstedets værning, medmindre sagen ganske overvejende har tilknytning til en af de sigtedes hjemting, jf. § 1, stk. 2.

1.5.3 Tiltalerejsning i sager fra slagterier.

Sagerne drejer sig oftest om, at dyr ved ankomst til slagteriet er fundet syge eller skadede på grund af sygdom eller skader opstået inden transporten. Gerningsstedet i disse sager er derfor som udgangspunkt det sted, hvor landmanden har sit dyrehold, hvilket typisk samtidig er landmandens hjemting. På den baggrund bør det være politimesteren i den politikreds, hvor landmanden har sit hjemting – og som samtidig er gerningsstedets værning - der modtager og efterbehandler en anmeldelse fra slagteriet om, at den pågældende har overtrådt reglerne om transport af dyr og/eller overtrådt dyreværnsloven, ligesom politimesterembedet bør tage stilling til tiltalespørgsmålet, jf. bestemmelserne i værningenscirkulæret.

Såfremt der tillige kan gøres ansvar gældende mod transportøren, følger det af værningenscirkulærets § 1, stk. 2, at samme politimesterembede som hovedregel rejser tiltale mod transportøren, selv om dennes hjemting måtte være i en anden politikreds.

Det hænder, at dyret først under transporten er blevet skadet. Da det imidlertid ofte vil bero på yderligere efterforskning om skaden er sket før eller under transporten, bør sager af denne karakter ligeledes behandles af den politikreds, hvor landmanden og hans dyrehold har sit hjemting. Tiltalerejsning sker efter værningenscirkulæret.

1.5.4 Tiltalerejsning i øvrige sager om transport af dyr.

De øvrige transportsager drejer sig om, at dyr er transporteret i strid med gældende bekendtgørelser om dyretransport. Sagerne vedrører oftest overbelastning i forbindelse med, at dyr løbende er blevet læsset på vognen fra flere forskellige landmænd eller samlesteder. Transporten vil normalt være foregået gennem flere politikredse, inden den bliver standset, og forholdene opdages.

Sagsområdet varetages operativt overvejende af Rigspolitichefens færdselspolitiet, og anmeldelsessager vil typisk indgå skriftligt og være fuldt oplyste, inklusive rapporter med afhøring af dem, der er sigtet for overtrædelsen. Anmeldelsen indgives til den politikreds, hvor køretøjet standses og forseelsen konstateres, og politikredsen bør herefter forestå den efterfølgende behandling af sagen. Tiltalerejsning sker efter reglerne i værnetingscirkulæret.

I visse tilfælde sker det, at færdselspolitiet konstaterer så alvorlige overtrædelser af transportreglerne, at fortsat transport af dyr bør forbydes af dyrevelfærdsmæssige grunde. I så fald vil politiet eller fødevaremyndighederne i den kreds, hvor overtrædelserne er konstateret, skulle træffe afgørelse om, hvorvidt transporten kan fortsætte, eller om der skal ske midlertidig opstaldning af dyrene mv. Også for disse sagers vedkommende bør den politikreds, hvor overtrædelsen er konstateret, færdigbehandle sagen. Tiltalerejsning sker efter reglerne i værnetingscirkulæret.

Kapitel 2

Efterbehandling af anmeldelsessager

2.1 Administrative pålæg

2.1.1 *Politiets udstedelse af pålæg.*

Hvis politiet konstaterer, at dyr er skadede eller syge eller opholder sig under uforsvarlige forhold, kan politimesteren give den ansvarlige pålæg om dyrets behandling, jf. dyreværnslovens § 21, der endvidere beskriver fremgangsmåden ved udstedelse af pålæg.

Der kan bl.a. gives pålæg om, at dyrene fodres, plejes, behandles for sygdom eller at dyr aflives.

Selv om politiet som udgangspunkt først har pligt til at gribe ind over for dyrehold, når det konstateres, at dyr behandles uforsvarligt, har Justitsministeriet fundet det hensigtsmæssigt, at politiet udøver en vis medvirken i tilfælde, hvor der på grund af restance sker afbrydelse af elforsyningen til ejendomme, hvor der er dyrehold, jfr. Justitsministeriets skrivelse af 30. juni 1993 til politimestrene og Politidirektøren i København om afbrydelse af elforsyningen til ejendomme, hvor der er dyrehold. Det anføres således i cirkulæreskrivelsen:

"Politiet vil i disse sager modtage meddelelserne fra elforsyningsselskaberne om afbrydelse af elforsyningen til en ejendom, hvor der er husdyrhold. Meddelelsen fra elforsyningsselskaberne bør så vidt muligt indeholde oplysning om det nøjagtige tidspunkt for strømafrydelsen.

Herefter skal politiet hurtigst muligt skriftligt gøre den ansvarlige for husdyrholdet opmærksom på, at den pågældende fra tidspunktet for strømafrydelsen kan blive udsat for, at politiet udsteder pålæg efter dyreværnslovens § 21, såfremt det konstateres, at dyrene behandles uforsvarligt, og at politiet i givet fald følger fremgangsmåden som beskrevet i dyreværnslovens § 22 ff.

På dagen for strømafrydelsen skal politiet, eventuelt i følgeskab med en dyrlæge, skaffe sig adgang til dyreholdet for at undersøge, om dyrene i forbindelse med strømafrydelsen behandles dyreværnsmæssigt forsvarligt. Såfremt det ikke er tilfældet, følges fremgangsmåden i dyreværnslovens kapitel 4.”

Dyreværnslovens § 21 hjemler ikke adgang til, at der administrativt kan gives pålæg om f.eks. tvangsmæssig besætningsreduktion. Efter retspraksis kan domstolene dog i medfør af dyreværnslovens § 29, stk. 1, begrænse et forbud mod at have med dyr at gøre, således at de dømte fortsat må have dyr, men kun i et nærmere bestemt antal og/eller visse dyrearter, jf. nedenfor om rettighedsfrakendelse.

Inden der meddeles pålæg, skal der indhentes en erklæring fra en dyrlæge. Det kan dog undlades i det omfang, det er nødvendigt for at afværge en væsentlig lidelse for dyret. Der vil således efter omstændighederne kunne gives pålæg om f.eks. øjeblikkelig fordring og vanding af dyr uden at afvente en dyrlægeerklæring. Hvis det er en dyrlæge, der indberetter forholdet, vil denne kunne afgive erklæringen. Politiet kan i øvrigt, hvis man skønner, at der er behov derfor, indhente erklæring fra en anden dyrlæge.

Politiet kan endvidere indhente en erklæring fra fødevareregionen (tidligere kredsdyrlægen). Det er politiet, der afgør, om dette er fornødent. Dyrets ejer kan ikke stille krav herom. Der kan f.eks. være behov for at indhente en erklæring fra fødevareregionen, hvis politiet er uenig i den afgivne erklæring, eller hvis der er tvivl om, hvilke foranstaltninger der skal træffes.

Den, der har ansvaret for dyret, skal have mulighed for at udtale sig. Dette vil formentlig kunne ske i forbindelse med, at dyrlægen tilser dyret.

Pålægget skal meddeles skriftligt. Dette kan dog fraviges i det omfang, det er nødvendigt for at afværge en væsentlig lidelse.

Pålægget skal indeholde en frist for den, der har ansvaret for dyret, til at efterkomme pålægget. Det vil afhænge af en konkret vurdering, hvor lang fristen skal være, men fristen bør som udgangspunkt være kort og kan efter omstændighederne være straks.

Pålægget skal begrundes.

Pålægget skal indeholde klagevejledning. Det skal således fremgå af pålægget, at dette kan påklages til Justitsministeriet. Der gælder ikke nogen lovbestemt frist for denne administrative rekurs. Det skal endvidere fremgå af pålægget, at dette kan begæres indbragt for domstolene, og at begæring herom skal fremsættes over for politimesteren/politidirektøren inden 14 dage efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende, jf. dyreværnslovens § 23.

2.1.2 Tilsidesættelse af pålæg

Er der givet pålæg i henhold til § 21, stk. 1, om behandlingen af dyr, der holdes uforvarsligt, skal politiet sørge for dyrenes pasning og kan herunder anbringe dyrene et andet sted, hvis pålægget ikke efterkommes, jf. dyreværnslovens § 22. Fødevarerregionen kan i den forbindelse være behjælpelige med at finde anbringelses- og pasningsmuligheder.

Politiet har ikke hjemmel til at fjerne dyrene, hvis der ikke forinden er givet den ansvarlige pålæg om dyrenes behandling, jfr. UfR 1999.2064 V.

Er der tale om et sygt eller alvorligt tilskadekommet dyr, hvor den ansvarlige har fået pålæg om aflivning af dyret, skal politiet sørge for, at dyret aflives, hvis pålægget ikke efterkommes.

Der er ikke fastsat tidsfrister for, hvornår politiet skal gribe ind. Det vil afhænge af en konkret vurdering, hvor lang tid der kan gå. Hensigten med reglerne er, at der gribes hurtigt ind. I nogle tilfælde kan der gribes ind straks efter påbuddet, hvis det kan konstateres, at den, der har ansvaret for dyret, intet vil foretage sig. Der bør som regel i pålægget gives den ansvarlige en kortere frist til at foretage det fornødne.

Hvis forholdene taler derfor, kan politiet straks i forbindelse med meddelelsen af pålægget eller senere træffe beslutning om, at dyret skal sælges eller aflives, jf. § 22, stk. 2. Det kræves dog, at der foreligger nogle særlige omstændigheder, som betinger et sådant skridt, f.eks. dyrenes tilstand, udsigten til, at ejeren kan passe dyrene igen og udgifterne ved dyrenes placering andet steds. Beslutning om aflivning kan træffes, selv om der ikke gives pålæg herom, f.eks. i

situationer, hvor det kan konstateres, at det vil være umuligt af få dyret passet forsvarligt.

Justitsministeriet har i en konkret sag afvist, at en ejer af dyr, der ikke havde efterkommet politiets pålæg om at foretage nogle nærmere angivne foranstaltninger på ejendommen i tilknytning til dyrenes opholdssted, kunne tilbagekøbe dyrene i forbindelse med politiets bortsalg i medfør af § 22, stk. 2. Ejeren havde i forbindelse med bortsalget fremsat tilbud om tilbagekøb af de pågældende dyr for en bestemt købesum og meddelte i den forbindelse, at såfremt politimesteren solgte dyrene til et lavere bud, ville ejeren gøre politimesteren erstatningsansvarlig for det tab, som ejeren derved ville lide.

Justitsministeriet fandt, at det følger af sagens natur, at salg af dyrene i en sådan situation ikke burde eller kunne ske til ejeren, når denne er dømt for overtrædelse af dyreværnsloven som følge af uforsvarlig behandling af dyrene. Justitsministeriet anførte endvidere, at politimesteren i en situation, som er omfattet af § 22, stk. 2, sælger dyrene på ejerens vegne. Juridisk set er ejeren således fortsat ejer af dyrene. Ud fra en sproglig og juridisk fortolkning må et salg nødvendigvis indebære en overdragelse af salgsgenstanden fra et retssubjekt til et andet. Dyreværnslovens § 22, stk. 2, må derfor forudsætte, at dyrene ikke kan "sælges" til ejeren, og ejeren af dyrene vil således ikke kunne beholde dem efter et salg. Justitsministeriet fandt ligeledes, at formålet med bestemmelsen om politimesterens mulighed for bortsalg må udelukke, at dyrene efterfølgende returneres til ejeren. Det forhold, at politimesteren under straffesagen mod ejeren af dyrene ikke havde nedlagt påstand om frakendelse af retten til at holde dyr, kunne efter Justitsministeriets opfattelse ikke føre til et andet resultat. På den baggrund fandt Justitsministeriet, at politimesteren havde været berettiget til at undlade at acceptere tilbuddet fra ejeren om at købe dyrene tilbage.

Politiet har ikke mulighed for ved hjælp af tvangsbøder at gennemtvinge, at et pålæg efterkommes. Derimod er det strafbart ikke at efterkomme et pålæg efter § 21, jf. § dyreværnslovens 28, stk. 3.

2.1.3 Afholdelse af omkostninger.

Omkostningerne til dyrlægen og andre lignende udgifter i forbindelse med udstedelse af påbud afholdes af politiet, som dog kan kræve udgifterne refunderet af den, der har fået pålægget, jfr. dyreværnslovens § 21, stk. 4.

Det samme gælder udgifterne til de foranstaltninger, som iværksættes som følge af den ansvarliges tilsidesættelse af påbuddet, jf. dyreværnslovens § 22, stk. 3. Dette gælder dog ikke, hvis den ansvarlige frifindes for at have undladt af efterkomme pålægget, jfr. princippet i retsplejelovens § 1010, stk. 1.

2.1.4 Administrativ prøvelse af politiets pålæg.

Politiets afgørelse om pålæg kan påklages til Justitsministeriet. En sådan administrativ klage har ikke opsættende virkning, hvilket følger af almindelige forvaltningsretlige principper.

Indbringes afgørelsen om pålæg tillige for retten, bør Justitsministeriet straks underrettes herom, idet Justitsministeriet ikke foretager administrativ prøvelse af spørgsmål, der er indbragt for retten.

2.1.5 Domstolsprøvelse af politiets pålæg.

Efter § 23 i dyreværnsloven kan både den, der har fået pålæg efter § 21 og den, hvis dyr er solgt eller aflivet ved politiets bestemmelse efter § 22, stk. 2, over for politiet begære sagen indbragt for domstolene.

Den pågældende skal fremsætte begæringen inden 14 dage efter, at pålægget om dyrenes behandling eller beslutningen om salg eller aflivning er meddelt vedkommende. Det er derfor vigtigt, at den pågældende i forbindelse med pålægget eller beslutningen underrettes om muligheden for domstolsprøvelse.

Politiet har herefter pligt til at indbringe sagen for retten efter reglerne om politisager. Det kan ske enten som en selvstændig sag eller under en straffesag. En begæring om domstolsprøvelse af pålæggets lovlighed har ikke opsættende

virkning. Politiet kan således fortsætte sagsbehandlingen og således også sælge dyrene eller lade dem aflive, selv om sagen er indbragt for domstolene.

Grundlaget for pålægget kan dog også prøves under en straffesag om overtrædelse af politimesterens pålæg, selv om den særlige adgang til prøvelse efter dyreværnslovens § 23 ikke er udnyttet, jfr. UfR 2002.1069 V.

2.2 Den strafferetlige vurdering af sagen

2.2.1 Værneting for tiltalerejsning.

De nærmere regler om værneting for tiltalerejsning i politisager følger af Justitsministeriets cirkulære nr. 50 af 25. marts 1965. Disse regler finder også anvendelse vedrørende behandlingen af sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen. Dette er nærmere beskrevet ovenfor i kapitel 1.5.

2.2.2 Retningslinier.

I Rigsadvokatmeddelelse nr. 3/2003 er der fastsat retningslinier om behandlingen af sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen og om strafpåstande i sådanne sager. Det fremgår heraf bl.a., at vurderingen af spørgsmålet om rette straffebestemmelse (subsumption) samt spørgsmålet om, hvorvidt der eventuelt er grundlag for at nedlægge påstand om retlighedsfrakendelse, skal foretages af politikredsens jurister.

I Anklagemyndighedens Dokumentsamling findes en række paradigmaer til brug for formuleringen af bødeforelæg og anklageskrifter.

Anklagemyndighedens strafpåstande i de konkrete sager skal følge retningslinierne i Rigsadvokatmeddelelse nr. 3/2003.

2.2.3 Veterinærfaglig bistand.

Der kan indhentes udtalelser fra de veterinære myndigheder og Det Veterinære Sundhedsråd til brug for den efterfølgende juridiske behandling af sagen, jf. Rigsadvokatmeddelelse nr. 3/2003.

Fødevareregionerne

Veterinærfaglig rådgivning med henblik på behandlingen af konkrete sager, der indeholder veterinære spørgsmål bør indhentes hos den regionale fødevareregion. Det gælder f.eks. spørgsmål om, hvilke regler, der er relevante for sagen, og om karakteren og grovheden af forholdet. Fødevareregionerne kan endvidere være vidende om praksis i lignende sager.

På dette stadium af sagen, hvor der ikke er tale om akut veterinærfaglig bistand, bør praktiserende dyrlæger ikke konsulteres med henblik på at yde almindelig rådgivning til politiet, da de ikke kan forventes at have den fornødne generelle ekspertise, ligesom der kan opstå habilitetsproblemer.

Det Veterinære Sundhedsråd

I forbindelse med overvejelserne om, hvilken straffebestemmelse, der er relevant i konkrete sager, bør det indgå, om der er grundlag for at forelægge sagen for Det Veterinære Sundhedsråd.

Det Veterinære Sundhedsråd er – i lighed med Retslægerådet – et sagkyndigt råd. Rådets opgave er at afgive udtalelser om veterinære spørgsmål og at være rådgivende for ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri m.v. Ifølge § 3, stk. 1, i lov om dyrlægegerning m.v. afgiver Det Veterinære Sundhedsråd udtalelser om veterinære spørgsmål på begæring af en offentlig myndighed eller af parter i straffesager, hvor sådanne spørgsmål påstår.

En udtalelse fra Det Veterinære Sundhedsråd kan således være vejledende med hensyn til, om en overtrædelse af dyreværnsloven må anses for at være enten uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr.

I sager om overtrædelse af dyreværnsloven, hvor overtrædelsen antages at kunne udgøre grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr, bør der som udgangspunkt ske forelæggelse for Det Veterinære Sundhedsråd med henblik på en vurdering af dette spørgsmål, der også har betydning for spørgsmålet om, hvorvidt der skal nedlægges påstand om frakendelse efter § 29, stk. 1.

Det henhører derimod ikke under Det Veterinære Sundhedsråds kompetence at afgive udtalelser om bevismæssige spørgsmål eller spørgsmål af juridisk ka-

rakter, ligesom rådet ikke har til opgave at udtale sig om anklagemyndighedens strafpåstand i konkrete sager. Sådanne spørgsmål må rettes til fødevareregionerne, som anført ovenfor.

I Rigsadvokatmeddelelse nr. 3/2003 er fastsat nærmere retningslinier for forelæggelse af sager for Det Veterinære Sundhedsråd, herunder om fremgangsmåden og formuleringen af spørgsmål til Det Veterinære Sundhedsråd.

2.3 Rettighedsfrakendelse.

Efter dyreværnslovens § 29, stk. 1, 1. pkt. kan den, der ved dom findes skyldig i mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, ved dommen for bestandigt eller for et nærmere fastsat tidsrum frakendes retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr. Det samme gælder den, der efter tidligere at have gjort sig skyldig i uforsvarlig behandling af dyr på ny findes skyldig i en sådan overtrædelse, jf. § 29, stk. 1, 2. pkt.

Spørgsmålet om rettighedsfrakendelse bør altid overvejes, når et forhold henføres under kategorien grovere uforsvarlig behandling af dyr. Rettighedsfrakendelse bør endvidere overvejes i alle sager om mishandling samt i sager, hvor sigtelsen vedrører uforsvarlig behandling af dyr, jf. § 28, stk. 1, 1. pkt., hvis den sigtede tidligere er dømt efter denne bestemmelse.

Rettighedsfrakendelse kan ske for bestandigt eller for et nærmere fastsat tidsrum, oftest 2, 3 eller 5 år. Frakendelsen kan begrænses til kun at angå bestemte arter af dyr. Frakendelsen kan endvidere begrænses således, at retten til at eje dyr begrænses til et vist antal dyr. Dette er kommet til udtryk i Vestre Landsrets dom af 19. november 1986 (utrykt), hvor landsretten udtalte, at "dyreværnslovens § 19 (svarende til den nuværende § 29) findes ikke at være til hinder for, at tiltaltes ret til at holde dyr begrænses såvel i henseende til art som til antal." Vestre Landsret frakendte herefter tiltalte retten til at eje, bruge, passe og i det hele beskæftige sig med dyr, bortset fra 1 hund, 1 kat, duer og indtil 10 kreaturer (køer, kvier og kalve).

Sager, hvor påstand om rettighedsfrakendelse agtes nedlagt, eller hvor en sådan påstand bør overvejes, skal forelægges for Rigsadvokaten via Statsadvokaten inden tiltalerejsning og fremme af sagen til strafferetlig afgørelse.

Der er i Rigsadvokatmeddelelse nr. 3/2003 redegjort nærmere for spørgsmålet om rettighedsfrakendelse såvel i sager omfattet af dyreværnslovens § 29 som i sager om transport af dyr, hvor der kan være grundlag for at nedlægge påstand om frakendelse efter straffelovens § 79, stk. 1 af retten til at udføre transport af hvirveldyr, idet sådan virksomhed kræver særlig offentlig autorisation, jfr. straffelovens § 78, stk. 2.

2.4 Konfiskation af køretøj.

I meget grove sager om overtrædelse af reglerne om transport af dyr kan der eventuelt være grundlag for at påstå det køretøj, der har været anvendt til transporten, konfiskeret, jfr. straffelovens § 75, stk. 2, nr. 1, om konfiskation af genstande, der har været anvendt til en strafbar handling, hvis det er påkrævet for at forebygge yderligere lovovertrædelser.

Dette kan f.eks. komme på tale, hvis en transportør fortsætter sin ulovlige virksomhed efter at være frataget sin autorisation og udsætter dyrene for alvorlig lidelse.

2.5 Tvangsfjernelse af dyr efter en frakendelsesdom.

Efter en frakendelsesdom kan det ske, at ejeren nægter at medvirke til, at dyrene fjernes.

Dyreværnsloven indeholder ikke regler om fuldbyrdelse af frakendelsesdomme, og lovens § 21 og § 22 kan ikke anvendes i denne situation.

Besiddelsen af dyr efter en frakendelse er imidlertid strafsanktioneret efter lovens § 29, stk. 1, sidste pkt. Påstand om konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 2, eller andre foranstaltninger efter § 75, stk. 4, vil efter omstændighederne kunne rejses under en straffesag om overtrædelse af forbud, jfr. § 29, stk. 1.

Politiet vil med hjemmel i retsplejelovens almindelige regler om beslaglæggelse, jfr. kapitel 74, kunne beslaglægge ting, som bør konfiskeres. Politiet kan således anvende beslaglæggelse som et middel til at effektuere en frakendelsesdom, når den domfældte er sigtet for overtrædelse af forbudet efter dyreværnslovens § 29, stk. 1, sidste pkt.

Samme fremgangsmåde må formodes at kunne anvendes, hvis den domfældte inden frakendelsestidens udløb eller uden at have generhvervet retten til at have med dyr at gøre genanskaffer sig dyr, idet der også i denne situation vil kunne straffes for overtrædelse af forbudet i dyreværnslovens § 29, stk. 1, 1. pkt.

Kapitel 3

Indberetning, underretning, opfølgning.

3.1 Indberetning/underretning om sagens afgørelse.

Afgørelser i dyreværnsager skal, uanset om de afgøres inden- eller udenretligt, indberettes til Kriminalregistret, jfr. kundgørelse B nr. 26.

Afgørelser i sager om overtrædelse af bekendtgørelserne om dyretransport skal, uanset om de afgøres inden- eller udenretligt, tillige indberettes til Fødevarerdirektoratet, jfr. Rigsadvokatmeddelelse nr. 3/2003, afsnit 7.

Fødevareregionen bør i almindelighed underrettes om afgørelser i dyreværnsager.

Det Veterinære Sundhedsråd underrettes om afgørelser i sager, som rådet har haft forelagt.

Såfremt sagen har været forelagt den overordnede anklagemyndighed, underrettes denne om sagens afgørelse.

Underretning af borgere, herunder medlemmer af dyreværnsorganisationer, der har indgivet anmeldelse om overtrædelse af dyreværnslovgivningen, sker efter de almindelige regler om underretning af anmeldere.

3.2. Opfølgning / kontrol af meddelte pålæg.

3.2.1 *Politiets opfølgning.*

Såfremt politimesteren / politidirektøren har givet den ansvarlige pålæg om dyrets behandling efter dyreværnsloven § 21, bør der iværksættes en efterfølgende kontrol af, at det / de givne pålæg er overholdt.

Hjemmel for kontrollens stedlige gennemførelse er dyreværnslovens § 24, hvorefter politiet, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse har adgang til et dyrehold. Politiet kan om fornødent tage en sagkyndig med. Det betyder, at en privatpraktiserende

dyrlæge, som politiet anmoder om bistand til kontrollens nærmere gennemførelse, skal have samme adgang til dyreholdet, som politiet har.

3.2.2 Fødevaremyndighedernes kontrol.

Kontrolopgaver efter dyreværnslovens § 24 a, stk. 2 af regler fastsat i Rådets direktiver eller i EU-forordninger om forsvarlig behandling af dyr og om beskyttelse af dyrs velfærd er henlagt til dyrlæger i fødevareregionerne og Fødevaredirektoratet samt privatpraktiserende dyrlæger, der af Fødevaredirektoratet er bemyndiget hertil.

Efter § 24 a, stk. 1 kan Justitsministeren efter forhandling med Fødevareministeren bestemme, at kontrol – typisk med overholdelsen af nationale regler – med henblik på at beskytte dyrs velfærd henlægges til de samme dyrlæger. Det er hensigten at fastsætte regler om dyrevelfærdsmæssig kontrol af dyr på samlesteder, markeder, dyrskuer m.v.

Efter § 24 a, stk. 5 skal politiet om nødvendigt yde bistand til de ovennævnte former for dyrlægemæssig kontrol efter regler, som fastsættes af Justitsministeren. Sådanne regler er ikke fastsat, men politiets pligter er omtalt i kapitel 1.1.

Kapitel 4

Henvisninger til lovgivning m.v.

Nedenstående oversigt er ikke udtømmende, der er især medtaget bestemmelser m.m., hvor det er vurderet, at disse kan være relevante i forbindelse med behandling af dyreværnsager.

4.1 Dyreværnsloven

Lov nr. 386 af 6. juni 1991 om dyreværn, ændret ved lov nr. 183 af 14. april 1993, lov nr. 269 af 6. maj 1993, lov nr. 387 af 22. maj 1996, lov nr. 80 af 9. februar 1999, lov nr. 433 af 31. maj 2000 og lov nr. 384 af 28. maj 2003.

Lovbekendtgørelse nr. 335 af 8. juli 1983 af lov om værn for dyr (loven er ophævet, men enkelte bestemmelser er stadig i kraft).

4.2 Lovgivning vedrørende transport af dyr

4.2.1 Forordninger og bekendtgørelser

Bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr

Bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport

Rådets forordning (EF) nr. 411/98 af 16. februar 1998 om supplerende normer vedrørende dyrebeskyttelse for lastbiler, der benyttes til befordring af dyr ved over otte timers transporttid.

Bekendtgørelse nr. 674 af 14. juli 2003 om beskyttelse af dyr på samlesteder og andre samlinger af dyr

4.2.2 Udtalelser, meddelelser m.m.

Redegørelse af 20. december 1991 fra Det Veterinære Sundhedsråd om transport af syge og tilskadekomne dyr

Udtalelse af 18. august 1994 fra Det Veterinære Sundhedsråd vedrørende brug af næsebrems/næseklemme på heste

Udtalelse af 14. oktober 1997 fra Det Veterinære Sundhedsråd om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagting

Cirkulæreskrivelse af 22. december 1991 vedr. kontrol af transportmidler og dyr under transport

Udtalelse af 27. november 1998 fra Det Veterinære Sundhedsråd om transport af nykastrede tyre og hingste

Udtalelse af 15. december 1999 fra Det Veterinære Sundhedsråd om transport af kvier og køer, der er i færd med at kælte

Redegørelse af 29. januar 2001 fra Det Veterinære Sundhedsråd for opstaldning af kreaturer, der føres til slagting: Ophold på markeder, samlestadde og slagterier

Udtalelse af 17. marts 2003 fra Det Veterinære Sundhedsråd om transport af dyr med bækkenbrud og / eller hofteskred

Udtalelse af 25. marts 2004 vedrørende udleveringsrum og udleveringsvogne til svin

4.3 Lovgivning vedrørende flere dyrearter

4.3.1 Bekendtgørelser

Bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagting og aflivning af dyr

Bekendtgørelse nr. 828 af 7. november 1997 om afhorning af dyr

Bekendtgørelse nr. 1043 af 16. december 1000 om forbud mod brug af visse aggregater, halsbånd m.v. til dyr

Bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr

Bekendtgørelse nr. 1024 af 12. december 2002 om anbringelse af levende dyr i forretningslokaler

Bekendtgørelse nr. 324 af 6. maj 2003 om halekupering og kastration af dyr

4.3.2 Udtalelser, meddelelser m.m.

Cirkulæreskrivelse af 30. juni 1991 om afbrydelse af elforsyningen til ejendomme, hvor der er husdyrhold

Udtalelse af 7. november 1995 vedrørende brug af talje ved fødselshjælp

Udtalelse af 22. april 1997 fra Det Veterinære Sundhedsråd om dyreværnsager

Udtalelse af 15. oktober 1999 fra Det Veterinære Sundhedsråd vedrørende håndtering af brand- og røgskadede svin og drøvtyggere i forbindelse med større staldbrande

Cirkulæreskrivelse af 16. november 1999 om ulovlig hjemmeslagtning mv.

Meddelelse af 27. september 2000 om sager om overtrædelse af dyreværnsloven

Udtalelse af 14. december 2001 fra Det Veterinære Sundhedsråd og Dyreværnsrådet om udendørs hold af dyr i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr.

Cirkulæreskrivelse af 20. december 2001 om fælles udtalelse fra Dyreværnsrådet og Det Veterinære Sundhedsråd om udendørs hold af dyr i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr

Meddelelse af 12. august 2003 om overtrædelse af dyreværnslovgivningen

Udtalelse af 19. december 2003 fra Det Veterinære Sundhedsråd om visse operative indgreb

Udtalelse af 4. marts 2004 fra Det Veterinære Sundhedsråd om sygeafdeling til produktionsdyr

4.4 Lovgivning vedrørende svin

4.4.1 Love og bekendtgørelser

Lov nr. 404 af 26. juni 1998 om indendørs hold af drægtige søer og gylte

Lov nr. 104 af 14. februar 2000 om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin

Lov nr. 173 af 19. marts 2001 om udendørs hold af svin

Bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin

4.4.2 Udtalelser, meddelelser m.m.

Udtalelse af 21. juni 2002 fra Det Veterinære Sundhedsråd angående sygeafdeling til svin

Udtalelse af 14. april 2003 fra Det Veterinære Sundhedsråd vedrørende indgroede hjørnetænder hos orner

Meddelelse af 20. november 2003 fra Fødevaredirektoratet om skuldarsår hos søer

4.5 Lovgivning vedrørende kvæg

4.5.1 Bekendtgørelser

Bekendtgørelse nr. 999 af 14. december 1993 om beskyttelse af kalve

4.5.2 Udtalelser, meddelelser m.m.

Meddelelse af juli 1987 fra Det Veterinære Sundhedsråd om anvendelse af mekaniske fødselshjælpere til kalvefødsler

Udtalelse af 22. marts 1993 vedrørende tøjring af tyre i næsering

Udtalelse af 21. november 1996 fra Det Veterinære Sundhedsråd om anvendelse af løfteramme og elektrisk drivstav til kvæg

Udtalelse af 24. marts 1999 fra Det Veterinære Sundhedsråd om afhorning af kalve

Udtalelse af 5. juli 2000 fra Det Veterinære Sundhedsråd om kostald med helt åben konstruktion

4.6 Lovgivning vedrørende fjerkræ

4.6.1 Love og bekendtgørelser

Lov nr. 336 af 16. maj 2001 om hold af slagtekyllinger

Bekendtgørelse nr. 1069 af 17. december 2001 om hold af slagtekyllinger og rugeægsproduktion

Bekendtgørelse nr. 533 af 17. juni 2002 om beskyttelse af æglæggende høner

4.6.2 Udtalelser, meddelelser m.m.

Udtalelse af 22. oktober 2003 fra Dyreværnsrådet om tvangsfældning af høner

4.7 Lovgivning vedrørende hunde og katte

4.7.1 Love og bekendtgørelser

Lovbekendtgørelse nr. 380 af 26. juni 1969 om hunde

Bekendtgørelse nr. 384 af 17. juli 1984 om indfangning og aflivning af herreløse katte

Bekendtgørelse nr. 962 af 23. december 1986 om hunde, som anvendes til bevogtning

Bekendtgørelse nr. 627 af 29. august 1991 om halekupering af visse hunderacer

Bekendtgørelse nr. 601 af 12. juli 1993 om overdragelse af hundehvalpe

4.7.2 Udtalelser, meddelelser m.m.

Veterinærdirektoratets cirkulære af 24. marts 1987 vedrørende dyrlægetilsyn med hunde, som anvendes til bevogtning

Udtalelse af 15. maj 2003 fra Det Veterinære Sundhedsråd om øretatovering af hunde

4.8 Lovgivning vedrørende andre dyr

4.8.1 Love og bekendtgørelser

4.8.2 Udtalelser, meddelelser m.m.

Udtalelse af september / november 1993 om affedtning af ål

Udtalelse af 27. november 1998 fra Det Veterinære Sundhedsråd om aflivning af pindsvin

Udtalelse af 21. april 2004 fra Det Veterinære sundhedsråd om aflivning af ål

Udtalelse af 21. april 2004 fra Det Veterinære Sundhedsråd om anvendelse af slåtøj til hest